

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

6 april 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de cultuursubsidies van de Nationale Loterij

Interpellatie van de heer Joachim Coens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de ondersteuning van het project Brugge 2002 en de bouw van een concertzaal in Brugge

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de eisen van de culturele sector in het kader van de acties van de social-profitsector

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over het Vlaams leesbevorderingsbeleid

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de huisvestingsproblematiek van het Sint-Lukasarchief

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 6 april 2000

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.30 uur.*

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de cultuursubsidies van de Nationale Loterij

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Hecke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de cultuursubsidies van de Nationale Loterij.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De problematiek van de subsidies van de Nationale Loterij en van hun overheveling naar Vlaanderen komt in elke legislatuur naar boven. Dat leidt telkens tot unanieme resoluties en heilige beloften van de bevoegde ministers om voor een defederalisering van de gelden van de loterij te zorgen. Dat vormt echter niet het onderwerp van deze interpellatie.

Ik wil het vandaag hebben over de passage in de beleidsnota die betrekking heeft op de toekomstige aanwending van de middelen van de Nationale Loterij. De mensen uit het veld zijn daar helemaal niet zo gelukkig mee. In Antwerpen werden hier vragen over gesteld. Veel mensen vinden het gegeven antwoord onduidelijk. Ik verwijs ook naar een uitspraak van het Rekenhof, dat aandringt op objectieve normen en criteria voor de besteding van de loterijgelden. De beperkte spreektijd in de plenaire zitting brengt met zich mee dat een dergelijk thema bij de bespreking van een beleidsnota niet aan bod kan komen. Daarom maak ik gebruik van deze interpellatie om hier in de commissie meer uitleg over te vragen.

Ik begrijp de minister als hij in zijn beleidsnota zegt dat de middelen van de Nationale Loterij structureel geworden zijn en bijgevolg niet langer beantwoorden aan de doelstelling ervan om aan nieuwe, grote of eenmalige initiatieven bijkomende middelen te geven die men niet uit de eigen begroting kan halen. De middelen van de Nationale Loterij hebben een zekere bestendigheid gekregen, en werden in de loop der jaren als bijkomende structurele middelen aangewend. De Nationale Loterij verhoogt de structurele middelen met 5 percent. Volgens de wet en het koninklijk besluit die hierop van toepassing zijn, moeten de middelen van de Nationale Loterij complementair zijn en naar organisaties gaan die reeds elders subsidies ontvangen. De aangekondigde heroriëntering zal de begunstigde evenementen de nodige impulsen geven. Het zal echter niet zo eenvoudig zijn om dat in de huidige regelgeving, die in de KB's werd geëxpliciteerd, in te passen.

De organisaties die deze aanvullende subsidies nu ontvangen, zijn bezorgd. Zij verwerken deze immers in hun begrotingen en meerjarenplanningen. De verenigingen die zich bezighouden met podiumkunsten, weten nu al over welke middelen ze de komende vier jaar zullen beschikken. Zij gaan ervan uit dat ze die aanvullende subsidie in hun planning kunnen opnemen. Het is dan ook logisch dat zij ongerust reageren op de boodschap van de minister dat hij met deze middelen een andere richting wil inslaan. Wie over bepaalde middelen beschikt, gaat ervan uit dat hij daar ook in de toekomst over kan beschikken.

Ik heb enkele concrete vragen. De aanvragen voor de toekenning van de lottogelden 2000 zijn ondertussen aangekomen, en u moet daar een advies over geven. Op welke manier zult u dit advies opstellen ? Zult u de middelen waarop men vandaag rekent en die volgens u structureel zijn, optellen bij uw eigen voorstel ? Zult u die middelen bij de uitvoering van de middelenverdeling voor de podium-

Van Hecke

kunstensector, op een structurele manier bij de overige subsidies voegen ?

Of wilt u eerder de richting uit die de sportsector is ingeslagen ? Wilt u de middelen die via de Nationale Loterij naar cultuur gaan, in een fonds storten en vervolgens via een decreet bepalen op welke manier zij moeten worden verdeeld ? Zullen de instellingen en organisaties die de komende jaren een deel van de lottogelden verwachten te ontvangen, een signaal ontvangen ? Is het mogelijk om voor het jaar 2000 reeds zekerheden te bieden, zodat mogelijke nieuwe regelingen later kunnen worden geïmplementeerd ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik wil allereerst benadrukken dat de Vlaamse regering voorstander is van een overheveling van de middelen van de Nationale Loterij naar de gemeenschappen en gewesten. Ik vraag me overigens af welke Vlaming hier geen voorstander van is. Het zou wel heel mooi zijn, mochten we dit tijdens deze legislatuur kunnen realiseren. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke*)

Elk voorstel dat we willen realiseren, zal eerst in echte onderhandelingen worden besproken alvorens het in de Costa aan bod kan komen.

De voorzitter : Mijnheer de minister, het zijn de resultaten die tellen. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke*)

Minister Bert Anciaux : Ik zou de bereikte resultaten toch ook aan de voorzitters van de Costa willen wijten.

Ondanks de gedeeltelijke objectivering blijven de huidige middelen van de Nationale Loterij voor cultuur een samenraapsel van accidentele toewijzingen en bijkomende subsidies. In de meeste gevallen zijn deze middelen echter structureel geworden. Deze objectivering houdt in dat de loterijsubsidie een bepaald percentage bedraagt van de structurele subsidie van een aantal – via het podiumkunstendecreet of via het muziekdecreet – structureel erkende en gesubsidieerde organisaties. Lang niet alle structureel erkende organisaties ontvangen echter deze bijkomende ondersteuning. Deze manier van verdelen is met andere woorden niet rechtvaardig.

De Nationale Loterij heeft in 1999 5 percent toegevoegd aan de structurele subsidie. Ik overweeg momenteel om dit percentage voor het jaar 2000 tot 4 percent terug te brengen. Deze reductie is gedeeltelijk te wijten aan een lichte daling van de globale cultuurenveloppe van de Nationale Loterij en van de globale enveloppe van de Nationale Loterij in haar geheel. Ze is echter ook te wijten aan de door mij genomen beleidsoptie om een deel van deze middelen aan te wenden voor een impulsbeleid. Binnen de reguliere mechanismen is hierin immers onvoldoende voorzien. We denken hierbij enerzijds aan de kunstzinnige vorming, de nieuwe media en de culturele communicatie, en anderzijds aan de ondersteuning van individuele kunstenaars. Ook de gemeenschapsvorming is een prioriteit. Dit alles wordt de komende maanden verfijnd en opgenomen in een nota.

Voor het jaar 2000 overweeg ik om de subsidies slechts 80 percent te laten bedragen van de loterijsubsidies in 1999. In 2001-2002 zullen ze waarschijnlijk ondergebracht worden in de decretale regelgeving. Eenieder die in 1999 een loterijsubsidie ontving, zal hiervan spoedig op de hoogte worden gebracht. In het verleden werden de instellingen slechts op het einde van het jaar op de hoogte gebracht van de toegekende bedragen.

Wat zijn mijn conclusies op uw vragen ? De loterijsubsidies voor 2000 zullen vermoedelijk maximaal 80 percent bedragen van de huidige toegekende loterijsubsidies aan de decretaal gesubsidieerde organisaties. Ik hou vanzelfsprekend ook rekening met de nieuwe subsidieperiodes. Voor podiumkunsten gaat die periode in vanaf midden volgend jaar. Voor het muziekdecreet gaat deze periode later van start. Op dat moment zouden we dan ook de subsidies voor de muziekverenigingen moeten kunnen aanpassen.

Waar mogelijk zullen de zogenaamde structureel toegekende loterijmiddelen verrekend worden in de structurele subsidies van de organisaties. Een afbouw vereist dus een toename van de subsidies. Deze toename moet vanzelfsprekend verantwoord zijn.

Volgens artikel 2 paragraaf 1 van het koninklijk besluit van 24 januari 1997 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd, kunnen de loterijsubsidies niet worden toegevoegd aan de cultuurbegroting. Voor de sportfondsen van de gemeenschappen werd inderdaad een uitzondering gemaakt. Ik vraag me af of het zinvol is om het debat hierover al te voeren. Volgens mij is dat al-

Anciaux

leen maar een verzwakking van het fundamenteel debat over de overheveling. Dat zou leiden tot een afbreuk aan onze redenering om een overheveling ten gronde te bekomen.

De instellingen zullen spoedig schriftelijk geïnformeerd worden over deze stand van zaken. Ik verzamel momenteel alle gegevens om een globale beslissing te kunnen nemen. Ze maken zich in ieder geval nodeloos ongerust voor het jaar 2000. De implementatie van de nieuwe regeling is voor later. Ik geloof dat we in 2000 wel al een aanzet moeten geven. Dat is nog geen reden voor ongerustheid. Een kleine aanpassing lijkt me echter wel aangevoelen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw heel duidelijk antwoord. Als we een uitzondering maken voor het cultuurfonds, schrijven we ons inderdaad in in de huidige logica. Maar volgens mij zorgt een uitzondering binnen de huidige wettelijke regeling wel voor een grotere autonomie bij het overleg met de federale collega. Volgens mij verzwakt dit de uitgangspositie na de overheveling niet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Joachim Coens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de ondersteuning van het project Brugge 2002 en de bouw van een concertzaal in Brugge

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Coens tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de ondersteuning van het project Brugge 2002 en de bouw van een concertzaal in Brugge.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in Brugge zeggen ze : 'ben je van Brugge zet je vanachter'. Dat zou

men nog gaan geloven ook. De aanleiding voor mijn interpellatie is ondertussen al drie weken oud. De intendant van de VZW Brugge 2002 liet de voorzitter van het Vlaams Parlement in een brief zijn reactie op de beleidsnota van minister Anciaux kennen. Hij had het over de houding van de Vlaamse overheid tegenover de positie van Brugge in het culturele landschap. Het gaat dan zowel om Brugge als kunststad in het algemeen, als om Brugge 2002. Bij dit laatste sluit mijn vraag over de ondersteuning van de bouw van een concertzaal aan.

Het uitgangspunt van de kritiek van de VZW Brugge 2002 is de differentiatie van de steden in de beleidsnota van minister Anciaux. In een eerste onderdeel wordt aandacht besteed aan de drie grote steden Antwerpen, Gent en Brussel. In een tweede onderdeel besteedt men – op basis van het RSV – aandacht aan elf regionale steden : Brugge, Kortrijk, Oostende, Roeselare, Aalst, Sint-Niklaas, Leuven, Mechelen, Turnhout, Genk en Hasselt. Daarnaast zijn er nog 22 structuurondersteunende en 20 kleinstedelijke gebieden.

Brugge valt ruimtelijk zonder twijfel onder de steden uit het tweede onderdeel. De vraag is alleen of dit ook op cultureel en toeristisch vlak zo is. Brugge, en Brugge 2002 in het bijzonder, heeft een grote uitstraling voor heel de Vlaamse Gemeenschap. Brugge heeft in die categorie van centrumsteden al zeker het grootste aantal inwoners, namelijk 115.000. Turnhout heeft 38.000 inwoners, Oostende en Sint-Niklaas elk 68.000.

Brugge vormt ook een uitzondering op toeristisch vlak. Brugge krijgt jaarlijks 3 miljoen bezoekers, wat voor Vlaanderen zeer veel is. Dat uit zich ook in het aantal overnachtingen. Uit gegevens van Toerisme Vlaanderen blijkt dat Brugge ongeveer 1 miljoen overnachtingen heeft, Gent 260.000 en Antwerpen 477.000. Brugge kan qua toeristisch culturele uitstraling toch niet op gelijke hoogte worden gezet met Kortrijk, Roeselare of Genk ?

Brugge heeft 744.354 bezoekers in zijn musea. In Aalst zijn er dat 13.000, in Leuven 37.000. Een vergelijking met de andere centrumsteden loopt dan ook mank. U kunt natuurlijk zeggen dat de musea daar de nodige middelen voor krijgen. De inspanningen van Brugge inzake cultuur zijn inderdaad navenant. De stad besteedt hier 536 miljoen frank aan. Roeselare, Oostende en Aalst hebben daarvoor respectievelijk 71, 103 en 193 miljoen frank voor uitgetrokken.

Sommigen zeggen dat men deze situatie kan recht-trekken via het Gemeentefonds. Dat klopt natuur-

Coens

lijk niet. Ook daar hanteert men een categorisering van de steden. Dit komt erop neer dat Antwerpen 11,6 miljard frank krijgt voor 453.000 inwoners. Brugge heeft er 115.000 en krijgt tien keer minder. Gent krijgt 6,5 miljard frank of zes keer meer voor dubbel zoveel inwoners. Die situatie wordt dus niet gecompenseerd door andere inkomsten.

Als men rekening houdt met de uitstraling en het toeristisch-cultureel belang, bekleedt Brugge in de praktijk een andere plaats dan degene die ze krijgt toegemeten in de beleidsnota. Brugge krijgt hiervoor geen andere compensaties. De Vlaamse gemeenschap moet belang hechten aan de daadwerkelijke positie van Brugge. Hierbij mag niet enkel rekening worden gehouden met het RSV.

Mijnheer de minister, in verscheidene artikels hebt u verklaard een onvergeeflijke fout te hebben begaan door Brugge 2002 niet te behandelen in uw beleidsnota. Dat kan gebeuren. Hoe staat de Vlaamse Gemeenschap echter tegenover dit project ? Het gaat om één van de belangrijkste culturele dossiers van deze legislatuur. Het heeft ook heel wat moeite gekost om Brugge tot culturele hoofdstad te laten uitroepen. Het gaat niet om een allegaartje van steden : Brugge deelt deze titel enkel met Salamanca. Voor Vlaanderen is dit zeer belangrijk. Het mag niet enkel om een Brugs project gaan. De hele Vlaamse gemeenschap kan zich hier profileren.

Brugge koestert heel wat verwachtingen over de inbreng van de Vlaamse overheid. 2002 moet voor Vlaanderen en Brugge een scharniermoment zijn. 2003 en de daaropvolgende jaren zijn bij wijze van spreken even belangrijk. Men mag dit niet als een eenmalige commerciële gebeurtenis beschouwen. We moeten nagaan hoe we op cultureel gebied en op lange termijn deze regio en Vlaanderen als hefboom kunnen gebruiken.

Eén van de mogelijkheden is de bouw van het concertgebouw, waarvoor bijkomend 150 miljoen frank moet worden vrijgemaakt. Mijnheer de minister, u hebt onder meer in het Brugs cultuurmagazine Exit verklaard dat u eerst wenst te weten wat men met die concertzaal zal aanvangen vooraleer u het bedrag wilt vrijmaken. U zei letterlijk dat 'u wilt voorkomen dat men eerst een gebouw neerpoot en pas daarna nadenkt wat men ermee wil doen'. Ik deel uw mening.

Dit bedrag werd in het verleden echter wel toegezegd. Men verschuift nu de beslissing naar de mi-

nister van Toerisme. Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Indien die minister afkomstig was uit Limburg, had men dit niet gedaan. Bij het bouwen van een concertzaal voor muziek en dans moeten de bevoegdheden toch niet worden doorgeschoven ? Ofwel wil men een bezoekerscentrum, ofwel een concertgebouw.

Brugge zal blij zijn met dat bedrag en zal wel een oplossing vinden voor het probleem. Het systeem is echter niet goed. Aan een cultureel project zijn uiteraard toeristische aspecten verbonden. Dat geldt zeker voor Brugge. Ik heb wel bedenkingen als dit bedrag moet worden besteed aan toeristische infrastructuur. Mijnheer de minister, het is een vergissing dit dossier over te hevelen. Ik ben het ermee eens dat u voorwaarden oplegt inzake de culturele aanpak. Ik pleit er echter voor dat dit dossier binnen uw bevoegdheidspakket blijft. Uw opmerkingen over de zakelijke leiding van het concertgebouw en het beleidsplan zijn terecht. Hieraan wordt nu grotendeels tegemoet gekomen. Brugge heeft een zakelijk leider en voor 2002 een artistiek directeur aangesteld. Er werd een beleidsplan opgemaakt, dat werd doorgestuurd naar uw kabinet. Er wordt dus gezorgd voor een follow-up. Mijnheer de minister, is dat voldoende voor u ? Kunnen er middelen worden besteed ? Wat betekent dit voor de financiële ondersteuning van het concertgebouw ? Hoe zit het nu juist met de verschuiving van het bedrag van cultuur naar toerisme ?

Indien de Vlaamse Gemeenschap zoveel middelen ter beschikking stelt voor dit gebouw, dan moet ze ook betrokken blijven bij de werking na 2002. In de nota werden voorstellen geformuleerd over muziek en dans, en werden bedragen genoemd. Het is belangrijk te weten hoe men de werking structureel zal ondersteunen. Mijnheer de minister, op welke manier is Vlaanderen op lange termijn bereid om de werking van Brugge 2002 te ondersteunen ? Hoe zal dit inzake het concertgebouw gebeuren na 2002 ?

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, het is ook erg belangrijk dat de lokale actoren sterk worden betrokken bij de programmatie.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, ik heb een binding met Brugge : ik ben er ge-

Vandenbossche

boren. Ook ik heb de kritiek op de beleidsnota gelezen. Qua cultuurtoerisme is Brugge de sterkste stad in Vlaanderen. Niemand zal dat betwisten. Inzake cultuur moet men wel een onderscheid maken tussen enerzijds het zogenaamde cultuurhistorisch patrimonium en de musea van Brugge en anderzijds de podiumkunsten, die vooral in Antwerpen, Brussel en Gent aan bod komen.

Een bepaalde passage uit die brief van de heer De Greef vond ik zeer grappig. In het vorige decreet op het Gemeentefonds werd Brugge niet afzonderlijk behandeld. Brugge behoorde gewoon tot de tien centrumsteden. In het nieuwe Gemeentefonds werd daar een stukje bijgevoegd. Hier is trouwens een anekdote aan verbonden. De toenmalige burgemeester van Brugge, de heer Van Acker, stond erop dat Brugge geen deel uitmaakte van die tien centrumsteden. Hij voerde hiervoor als argument aan dat Brugge immers meer dan 100.000 inwoners heeft en een havengebied bezit. En nu zegt de heer De Greef dat een cultuurbeleid niet kan worden gevoerd op basis van het aantal inwoners van een stad. Een beetje verder in die brief schrijft hij : 'Brugge heeft 110.000 inwoners. Zij worden daar zelfs voor vergoed in het Gemeentefonds.'

Als Vlaanderen het initiatief neemt om een concertzaal te bouwen, moet dit ook worden afgewerkt. Er wordt terecht gevraagd om een artistiek plan. In het verleden werden immers al heel wat culturele centra gebouwd zonder een artistiek plan. Dat had tot gevolg dat een aantal onder hen meer functioneren als ontmoetings- dan als cultureel centrum. Ik steun dus wel de vraag van de heer Coens om de zaak af te maken.

Mijn enige bedenking betreft de werkingsmiddelen van de concertzaal. Wat zal er gebeuren na 2002 ? Het vragen van werkingsmiddelen voor een concertzaal vormt een probleem. Op die manier wordt Vlaanderen betrokken partij in zalen die her en der, al dan niet gesubsidieerd, worden neergeplant. Ik zeg dit niet om het Brugge project te kelderen, want ook ik heb redenen om de vraag naar werkingsmiddelen onmiddellijk te steunen. In Gent bestaat er immers ook een groot project en de werkingsmiddelen die de heer Mortier vraagt, spreken tot de absolute verbeelding. Een positief antwoord betekent dus wel dat Vlaanderen hier heel wat middelen voor zal moeten vrijmaken.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik meen mij te herinneren dat ik dit reeds tijdens de bespreking van de beleidsnota vermeld heb, maar ik wil het nog eens heel officieel in de commissie herhalen. Ik neem de volledige verantwoordelijkheid voor de flater van het niet-opnemen van het project-Brugge 2002 in de beleidsnota. Tijdens de voorafgaande besprekingen is Brugge 2002 zeer vaak ter sprake gekomen. Het was een stommitieit dat dit niet werd opgenomen in de beleidsnota.

Brugge heeft inderdaad recht op een statuut sui generis in het cultuurbeleid. Ik heb dit al een aantal malen op mijn ronde in Gent, Antwerpen, Brussel en Mechelen bekendgemaakt. We zijn onder een slecht gesternte gestart, en ik wil dat ombuigen. Sommigen zijn echter wat hardhorig. Brugge is groter en belangrijker dan een deel van de andere centrumsteden. Het kan ook niet zomaar worden vergeleken met Gent, Antwerpen en Brussel.

Brugge is wel een aantal malen in de beleidsnota opgenomen als één van de drie kunststeden, naast Antwerpen en Gent. Met hen willen we convenants afsluiten. Inzake beeldende kunsten en roerend erfgoed is Brugge expliciet naar voren geschoven als van essentieel belang. Als men het Vlaamse veld voor beeldende kunsten overschouwt kan men ook zeggen dat naast het Muhka, het SMAK en Hasselt, bijvoorbeeld Oostende een belangrijke rol speelt. Ik heb De Werf in Brugge al aangeduid als het jazzcentrum van Vlaanderen.

Brugge heeft inderdaad een erg belangrijke rol te spelen, en de cijfers die u mij geeft, zijn bekend. Het zou dom zijn daar in het cultuurbeleid geen rekening mee te houden. Ik zal een voorstel indienen bij de Vlaamse regering om tot een principieel akkoord te komen over de structurele ondersteuning van de VZW Brugge 2002. Zoals overeengekomen, zal de subsidie ter voorbereiding en realisatie van het project van de culturele hoofdstad Brugge 2002 maximaal 200 miljoen frank bedragen.

De subsidiebedragen zouden als volgt worden verdeeld. In de begroting van dit jaar wordt 20 miljoen frank vrijgemaakt. Op vraag van de intendant wordt het oorspronkelijke bedrag van 30 miljoen frank doorgeschoven. Voor 2001 maken we 100 miljoen frank vrij, en voor 2002 80 miljoen frank, wat een totaal bedrag vormt van 200 miljoen frank. Het is evident dat de subsidies slechts definitief toegekend worden als de begrotingen 2001 en 2002 goedgekeurd worden. Tijdens de vergadering over de begroting van het jaar 2000 zal ik vragen dat de Vlaamse regering de opgenomen 20 miljoen frank in uitbetaling laat stellen.

Anciaux

De VZW Brugge 2002 werd in eerste instantie opgericht om de programmering van de culturele hoofdstad in 2002 vorm te geven en verliest daarna, althans in principe, haar eerste reden van bestaan. Het lijkt in die omstandigheden voorbarig om steun op langere termijn in overweging te nemen.

De intendant van Brugge 2002 heeft mij een ontwerp van beleidsplan overhandigd voor de invulling van het concertgebouw na 2002. Dit gebeurde op mijn vraag. Dat ontwerp wordt op dit ogenblik besproken in de raad van bestuur van de VZW Concertgebouwen. Wellicht zal de raad van bestuur de bespreking eind april afronden.

De VZW heeft intussen ook een zakelijk leider aangesteld met tijdelijk mandaat tot einde 2002. Deze persoon is mij trouwens zeer goed bekend. De Vlaamse Gemeenschap heeft een waarnemer die deelneemt aan de werkzaamheden en de vergaderingen. Wij verwachten, gezien het grote belang van dit dossier, dat de gemeenteraad van de stad Brugge dit ontwerp van beleidsplan eveneens zal bespreken en er een uitspraak over zal doen.

Het gaat hier niet alleen om een aangelegenheid van de VZW, wat trouwens tegemoet komt aan de vraag van mevrouw Declercq. We moeten eerlijk toegeven dat hier in Brugge enige ongerustheid over is ontstaan. Ik verwijt niemand iets. Er was de uitdrukkelijke vraag om een beleidsplan met een artistieke inhoud. De intendant, de heer De Greef, heeft deze vraag beantwoord. Door de snelheid waarmee hij dit heeft gedaan, werd hierover weinig overlegd in de culturele wereld van Brugge. De vraag naar overleg bestaat echter wel.

Zodra de formele vraag tot ondersteuning van de artistieke werking van het concertgebouw bij mij is ingediend, zullen we het beleidsplan onderzoeken. We doen dat trouwens nu al. We zullen ook initiatieven nemen om het debat hierover op gang te brengen. Op basis hiervan kan ten vroegste in 2001 op grond van de voorbereiding van de werking, en vanaf 2002 voor de artistieke werking zelf, een werkingstoelage worden toegekend. Ik zal hierover een voorstel doen aan de Vlaamse regering. Op de begroting van 2001 en 2002 dienen dan uiteraard de nodige budgetten te worden ingeschreven.

Ik wil hierover ook in de commissie een open debat houden. Op het moment dat er al zwaar wordt geïnvesteerd in infrastructuur, kan de Vlaamse Gemeenschap niet zomaar ineens zeggen

niet meer geïnteresseerd te zijn en dat er maar een soort van economisch congrescentrum van moet worden gemaakt. Dat zou mij ten zeerste storen. Maar u moet toch ook begrijpen dat ik enig voorbehoud maak bij de handelwijze om eerst voor het gebouw te zorgen en dan pas voor de inhoud. In Gent wordt er op dit moment een zeer uitgebreide studie van een beleidsplan opgemaakt. Indien dat beleidsplan niet voor 100 percent in orde is, engageren we ons niet.

We moeten bij dit alles uiteraard ook rekening houden met de specifieke situatie van deze sector in Vlaanderen. Daarom ben ik het er volledig mee eens dat de Vlaamse Gemeenschap en het departement Cultuur hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Die verantwoordelijkheid zal echter afhangen van het beleidsplan, dat al dan niet wordt bijgestuurd door de actoren in Brugge. Men zal ook op een billijke manier een vergelijking moeten maken met andere concertzalen. Ik wil zeker ook rekening houden met de grote waarde van de concertzaal in kwestie.

Wat de bouw zelf betreft, blijkt uit de officiële documenten zeker niet dat de vorige minister van Cultuur een hogere subsidie voor de infrastructuurwerken van het concertgebouw beloofde indien het afgesproken budget werd overschreden. Ik ben het overigens volledig eens met die visie. De Vlaamse Gemeenschap kan onmogelijk minimumbedragen geven, die eventueel kunnen worden overschreden. Men moet uitgaan van maximumbedragen, ook al kan daar in specifieke gevallen dan van worden afgeweken. Hier ging het natuurlijk ook over een ander concept. Het gaat hier dus niet over bijkomende werken. De Vlaamse Gemeenschap heeft via het departement Cultuur een toezegging gedaan voor een bedrag van 450 miljoen frank. Dit wordt voor 100 percent uitgevoerd.

Over het bezoekerscentrum wil ik het volgende zeggen. In de beleidsnota Toerisme voorziet minister Landuyt in de organisatie van een integraal bezoekersonthaal in het macroproduct Kunststeden, door de installatie van bezoekerscentra. Zo een instrumentarium focust op toerisme, maar ook op cultuur, door zowel ter plaatse als vanop afstand, en aan al wie erom vraagt, een meervoudige service te bieden op het vlak van informatie, reservering – inclusief ticketing – en onthaal.

Minister Landuyt heeft ook de opdracht gegeven een studie op te maken over de locatiekeuze en de invulling van een bezoekerscentrum te Brugge. Het bestek werd opgesteld in gemeenschappelijk overleg met de stad Brugge – meer bepaald met het ka-

Anciaux

binet van de burgemeester -, de VZW Brugge 2002, het provinciebestuur en De Lijn. Het concertgebouw is een van de mogelijke locaties. In het bestek zijn zeven locaties opgenomen, die moeten worden onderzocht. Als uit de studie blijkt dat een andere locatie dan het concertgebouw noodzakelijk is, dan komt het concertgebouw niet in aanmerking. Indien het bezoekerscentrum wordt ingericht in de lantarentoren van het concertgebouw, dient met de VZW Concertgebouw overleg te worden gepleegd over de financiële kant van de zaak.

Wij waken over de artistieke inhoud en werking. Er zijn natuurlijk ook banden met toerisme en cultuur in het algemeen. Ik heb er zeker niets op tegen dat vanuit toerisme een aantal investeringen worden gedaan die een zeer sterke culturele inslag hebben. Dat maakt de mogelijkheden alleen maar ruimer.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, u hebt met uw antwoord inderdaad voor enige verduidelijking gezorgd, niet alleen voor 2002 maar ook voor daarna. Ik ben het ook eens met mevrouw Declercq dat er met de lokale actoren moet worden overlegd over het beleidsplan.

Ik begrijp ook wel dat het gebouw toeristische aspecten kan hebben, maar een concertgebouw mag niet verworden tot een toeristische infrastructuur. Cultuur mag geen bijkomstigheid worden.

De voorzitter : Deze concertzaal zal ook in de komende jaren nog implicaties hebben op de begroting. Bij de begrotingsbesprekingen van de komende jaren moeten we het daar dus zeker nog over hebben. Mijns inziens moet deze concertzaal worden ingebouwd binnen het globale kunstenplan van de Vlaamse Gemeenschap.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de eisen van de culturele sector in het kader van de acties van de social-profitsector

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de eisen van de culturele sector in het kader van de acties van de social-profitsector.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : In het najaar van 1999 heeft het personeel van de social-profitsector acties gevoerd. De inzet van deze acties was een hogere waardering van hun inzet.

De actievoerders hebben toen drie grote eisen gesteld. De eerste eis was dat het personeel gelijk loon voor gelijk werk wilde. In de culturele sector wou men de lonen optrekken tot het niveau van de Vlaamse opvoedingssector. De tweede eis was het stopzetten van het verder invoeren van oude en nieuwe nepstatuten, en het omvormen van de bestaande nepstatuten tot vormen van reguliere tewerkstelling. De derde eis was een loonsverhoging om de aantrekkingskracht van de culturele sector te garanderen. In de marge van deze eisen, werd ook gevraagd dat de overheid de aantrekkingskracht van de sector zou verhogen door een verhoogde aandacht voor opleiding en vorming, door het verkorten van de arbeidsduur en door het mogelijk maken van loopbaanplanningen.

De Vlaamse regering heeft zich toen geëngageerd om deze eisen te bestuderen en om tegen het voorjaar zelf een voorstel te formuleren. Ik weet dat mijn interpellatieverzoek vóór het akkoord met de social-profitsector is ingediend, maar het heeft mijns inziens zijn waarde niet verloren.

De voorzitter : Ik wil even opmerken dat op het uitgebreid bureau werd afgesproken om alle ingediende interpellaties en vragen over de eisen van de social-profitsector te laten wachten tot na de mededeling van de regering in de plenaire vergadering van vorige week. Ik denk dat de culturele sector daar weinig bij aan bod is gekomen. De interpellante kan haar vragen dus zeker stellen, en indien nodig zelfs actualiseren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De Vlaamse regering heeft zich geëngageerd om de eisen te bestuderen en zelf een voorstel te formuleren. De situatie in de culturele sector is heel verward. Sommige mensen vinden dat minister Anciaux open staat voor suggesties en vragen, anderen vinden net van niet. Sommige mensen denken dat er iets te gebeuren staat, anderen zijn het daar niet mee eens. Om een eind te maken aan deze verwarring, heb ik

Van Cleuvenbergen

in mijn interpellatieverzoek de minister volgende vragen gesteld.

Welke stappen zijn er sedert het najaar van 1999 al gezet ? Heeft de regering al een voorstel over de social-profitsector besproken ? Zo ja, wat zijn de implicaties voor de werknemers in de culturele sector ?

Nu we meer inzicht hebben in het bereikte akkoord, kan ik deze vragen iets concreter stellen. Mijn eerste concrete vraag betreft het federale akkoord.

In welke mate slaat het federale akkoord ook op het culturele gedeelte van de social-profitsector ? Het federaal akkoord bepaalt dat bepaalde zaken expliciet voor de welzijns- en gezondheidssector zijn bedoeld. Bij andere zaken blijft men daar vaag over. Indien het federaal niveau het begrip social-profitsector wenst te gebruiken, moeten ze toch beseffen dat die term in de gewesten en gemeenschappen veel ruimer wordt geïnterpreteerd. In Vlaanderen dekt die term ook de culturele sector. Dat vergt enige verduidelijking.

Minister Bert Anciaux : Het federaal akkoord slaat op de eigen bevoegdheden. Het gaat om de ziekenhuissector en om de verzorging. Een deel van het akkoord heeft niets te maken met de sociaal-culturele sector.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, het akkoord van de Vlaamse regering slaat op het paritair comité 329. Dit paritair comité is echter veel ruimer dan uw bevoegdheden. De sportsector is hier een goed voorbeeld van. Het is mogelijk dat ook deze sector de gevolgen van het akkoord moet dragen. Wat valt er allemaal onder dat paritair comité ?

Is het juist dat het akkoord enkel geldt voor het gesubsidieerde deel van Vlaanderen ? Zo ja, zal dit dan geen verder uiteenlopen van de lonen tot gevolg hebben in plaats van een harmonisering ? Zelfs nu men bereid is om voor het verenigingsleven 73 miljoen frank uit te trekken, zullen de verenigingen problemen ondervinden om deze loonafspraken te betalen. Ik vraag daarom duidelijk of de harmonisering enkel voor het gesubsidieerd personeel geldt.

We weten allemaal immers dat er in de culturele sector veel mensen werken die niet onder decreten vallen en die niet worden gesubsidieerd. Boven-

dien worden de decreten maar tot op een bepaalde hoogte uitgevoerd. Het probleem rijst ook in de jeugdsector, waar heel wat mensen werken die door lokale of provinciale besturen worden betaald. Betekent dit dat Vlaanderen de loonsubsidies aan deze andere bestuursniveaus zal verhogen ?

Volgens de tekst die minister Vogels tijdens de plenaire zitting van vorige week naar voren heeft gebracht, bepaalt het akkoord bovendien dat de regering het akkoord zal uitvoeren binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten. Het zou met andere woorden wel eens om een lege doos kunnen gaan.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat we een heleboel decreten moeten aanpassen alvorens we dit akkoord kunnen uitvoeren. Volgens u, mijnheer de minister, moet dit akkoord op 1 oktober 2000 in werking kunnen treden. Ik denk dat dit tot een grote verwarring zal leiden. Een toepassing van de huidige decreten betekent bijvoorbeeld dat de arbeidsduurvermindering in een aantal sectoren niet kan doorgaan. Het personeel dat valt onder het decreet verenigingen moet immers 500 uren halen. De arbeidsduurverkorting is hierdoor voor heel wat personeel in de praktijk onmogelijk.

Ook de Gesco-problematiek mag niet aan onze aandacht ontsnappen. Er werken in de culturele sector veel mensen in een Gesco-statuut. Het gaat hier vaak om laaggeschoolden en langdurig werkzoekenden. Volgens mijn informatie zal hier niets aan worden gedaan. Bestaat er een planning om hier in de toekomst toch nog iets aan te doen ?

Voor de begeleidende maatregelen vermeldt het akkoord dat moet worden voorzien in managementondersteuning. Men zal dit in een decretaal vorm moeten gieten. Het akkoord vermeldt tevens de indexering van de werkingskosten. Heeft de Vlaamse regering al berekend wat dit betekent voor onze cultuurbegroting ? Het akkoord pleit verder voor permanente vorming. De mensen die deze vormingskansen aangrijpen, moeten echter worden vervangen. Zijn er voldoende mensen om deze vervangingen in te vullen ?

In Brussel rijst een ander groot probleem. De minister beseft dat wellicht beter dan ik. Vele begeleidende maatregelen willen de kwaliteit van het leven verbeteren. Als basis hiervoor gebruikt men het stelsel van de aanmoedigingspremies. Deze premies worden echter door het Vlaams Gewest uitgekeerd. Ik vraag me af of het Brussel Hoofdstedelijk Gewest vergelijkbare maatregelen wil tref-

Van Cleuvenbergen

fen. Zo niet, zullen de mensen die in het Brusselse werken, geen gebruik kunnen maken van de maatregelen die hun levenscomfort moeten verhogen. Als ze voor een beperkte tijd uit hun job willen stappen, kunnen ze geen aanmoedigingspremie ontvangen.

Bovendien is de kans groot dat de druk op de overblijvende werknemers zeer groot wordt. Het is nu reeds bijzonder moeilijk om in Vlaanderen vervangers te vinden, daar het gaat om betrekkingen in een erg tijdelijk nepstatuut. Dit zorgt voor een grote doorschuiving van werknemers naar meer economisch gerichte sectoren.

Ik wil dieper ingaan op de sociale vrede. Ik merk wel dat de eis van loonsverhoging niet in het Vlaamse akkoord is opgenomen. Desondanks bepaalt het akkoord uitdrukkelijk dat er een sociale vrede moet komen, omdat men zich engageert om voor 1 oktober het resultaat in CAO's te hebben. De afspraak over een doorzichtiger boekhouding wordt door iedereen toegejuicht. Dat maakt ook de taak van het parlement gemakkelijker.

In het akkoord lees ik echter dat men in de sector, dus ook in de socio-culturele sector, rekening zal moeten houden met de inhoudelijke inbreng en sturing van de Vlaamse overheid als compensatie voor de middelen. We hebben in het verleden altijd gezegd dat de culturele sector over een grote vrijheid moet beschikken. Slaat de inhoudelijke inbreng en de sturing ook op deze sector? De kernvraag is of er een concrete planning is gemaakt voor alle onderdelen die met dit akkoord en de culturele sector te maken hebben, en welk budget daarvoor – nu en in een meerjarenplan – nodig is. Daarover graag concrete verduidelijking.

De voorzitter : Binnen de Vlaamse social profit wordt het cultureel werk en wat daar allemaal bij hoort, regelmatig vergeten. De verwarring die mevrouw Van Cleuvenbergen heeft geschetst over de federale invulling, is terecht. De sociale Maribel geldt ook voor de Vlaamse social profit en dus ook voor het sociaal-cultureel werk. Hier bestaat veel onduidelijkheid over.

In de teksten die werden doorgestuurd, staan wel duidelijk de zaken die onder de bevoegdheid van minister Anciaux vallen. In het akkoord is ook duidelijk het totale bedrag vastgelegd. Ik lees daarin dat 211 miljoen frank werd vrijgemaakt voor de sectoren waarvoor minister Anciaux bevoegd is. Het is aan hem om uit te leggen hoe het staat met

de maatregelen voor de loonharmonisatie, de kwaliteit van het leven, de inhoud van het zorgkrediet, het loopbaankrediet, het permanent leren, de arbeidsduurvermindering voor zware beroepen, aanvullende vakantiedagen, en de regularisatie van de mensen met een DAC-statuut. In het akkoord staat niets over Gesco's.

Het is een goede zaak dat we een verduidelijking krijgen over wat nu geldt voor de sectoren die onder bevoegdheid vallen van de minister, en wat niet. Op die manier voorkomt men heel wat problemen.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, op de meeste antwoorden van mevrouw Van Cleuvenbergen kan ik een antwoord geven.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, u wilt dat ik de voorgeschiedenis van het akkoord schets. Ik veronderstel dat u die ook zelf kent. Op 29 september 1999 werd door het gemeenschappelijk vakbondsfrent van de non-profitsector een eisenbundel overgemaakt aan zowel de federale regering als aan de Vlaamse en de Franse Gemeenschapsregering. Men heeft binnen de regering de problematiek verscheidene keren besproken. Op 26 november 1999 werden minister Vogels, minister Landuyt en ikzelf gelast met het voeren van de onderhandelingen. Op 15 december en 18 januari hebben we de eerste verkennende gesprekken gevoerd. In de loop van februari waren er heel wat technische werkgroepen bezig. Dit alles leidde in maart tot een aantal al dan niet succesvolle vergaderingen. Op 29 maart hebben we een voorakkoord bereikt. Dat blijkt achteraf nog historischer te zijn dan het reeds gedenkwaardige federale akkoord.

Het is duidelijk dat de social-profitsector nood had aan een inhaaloperatie. Een deel van het culturele veld heeft zijn wagentje terecht vastgehaakt aan dat van de social profit. De loonharmonisatie heeft betrekking op de Vlaamse gezondheids-, welzijns- en socioculturele sector. Bij die laatste groep horen die sectoren waarvoor ik verantwoordelijk ben en die vallen onder het paritair comité 329. Basiseducatie, dat niet mee is opgenomen in dit akkoord, valt eigenlijk onder de bevoegdheid van minister Vanderpoorten. Daarnaast zijn er de culturele centra, de integratiecentra, de jeugdhuizen, het landelijk jeugdwerk, samenlevingsopbouw, de NGO's – een federale bevoegdheid – en volkswontwikkeling, die alle wel zijn opgenomen in de overeenkomst.

Anciaux

Specifiek voor mijn bevoegdheden gaat het om : verenigingen, landelijke migrantenverenigingen, instellingen, erkende diensten, landelijk georganiseerd jeugdwerk, deeltijdse vorming, amateuristische kunstbeoefening, volkscultuur, archief- en documentatiecentra, De Rand, de koepels, de culturele centra voorzover het niet om gemeentelijke centra gaat, en de steunpunten.

De discussie kan zijn of we geen onduidelijkheden creëren door het socioculturele te koppelen aan de non-profit in haar geheel. Daar werd nooit een debat ten gronde over gevoerd. Kunnen de culturele centra bijvoorbeeld niet beter worden gekoppeld aan de gemeentelijke culturele centra ? Hetzelfde geldt voor de bibliotheken. De privaatrechtelijke bibliotheken zullen verdwijnen. Ik neem aan dat de gemeenten die grotendeels zullen overnemen. Ze werden echter niet opgenomen in dit akkoord, juist omdat ze meer verbonden zijn met de CAO-Kelchtermans.

Op het vlak van cultuur moet ik rekening houden met heel wat CAO's. Zo is er één voor podiumkunsten, één voor muziek, enzovoort. Ook de jeugdhuisen zijn niet opgenomen in het akkoord, omdat ze niet door ons gesubsidieerd worden. Wij geven hiervoor middelen aan de gemeenten en provincies, waarmee zij zelf een beleid moeten voeren overeenkomstig de opgemaakte beleidsplannen. Eigenlijk moeten deze jeugdhuisen geharmoniseerd worden met de CAO-Kelchtermans. Dat is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Mijn bezorgdheid in deze sector is echter zodanig groot dat ik zal nagaan of er geen nieuwe onrechtvaardigheden gecreëerd worden.

De problematiek van de lonen in de lokale jeugdhuisen is niet altijd zo schitterend. Dat moeten we eerlijk bekennen. Volgens een berekening van de kosten voor een loonharmonisering zou het hier om 211 miljoen frank op kruissnelheid gaan. Dat betekent dat wij tegen 1 oktober een CAO zouden afsluiten die loopt tot de periode 2005. Zowel de werkgeversorganisaties als de vakbonden weten dat dit op het vlak van cultuur niets is dat van vandaag op morgen kan worden gerealiseerd. Wij hebben ons er echter toe verbonden om dit te doen. Dit zal gefaseerd verlopen omdat de praktische problemen binnen deze sector veel groter zijn dan bij welzijn of gezondheidszorg.

Een aantal van de zaken uit het akkoord zijn niet van toepassing op de sociaal-culturele sector omdat ze er haaks op staan. De loonharmonisering

en de regularisatie van de DAC's zijn echter wel degelijk van toepassing. Ik keek op toen ik naging waar de ongeveer 1000 DAC'ers die onder mijn bevoegdheid vallen, zich allemaal bevinden. Ongeveer de helft zit in min of meer erkende diensten. De andere helft zit in totaal niet-erkende instellingen waarvan we ons kunnen afvragen wat ze met cultuur te maken hebben. Ze worden echter wel onder de sociaal-culturele koepel geplaatst. Wat doen we met hen ?

Ik heb mij ertoe verbonden om het totale aantal DAC'ers te regulariseren. Bij de besprekingen heb ik hierover onderhandeld met de werkgevers en werknemers. Het was een hele zoektocht om die VZW's te actualiseren. Heel vaak worden die statuten immers gewoon overgedragen terwijl de VZW's al lang van naam zijn veranderd. Het zou onzinnig zijn om ervan uit te gaan dat een niet-erkende organisatie vanaf nu per DAC'er 1,5 miljoen frank subsidie zou krijgen. Dat begrijpen zij perfect.

Sommige kleine VZW's zijn bovendien heel onduidelijk verdeeld, gebaseerd op politieke willekeur. Hierover zijn we het allemaal eens. Daar zijn wellicht historische verklaringen voor te vinden, maar vandaag is dat niet langer te verantwoorden. Hierover heb ik ook met de vakbonden gesproken. Ze zeggen mij te begrijpen, maar willen ook niet dat die mensen hun job verliezen. Dat is ook mijn bedoeling niet. Hier kan misschien worden gedacht aan overhevelingen. Het is echter onmogelijk om voor niet-erkende diensten een werkings- of personeelssubsidie te geven. Een oplossing voor dit probleem moet nog gezocht worden.

De vragen over de maatregelen om de kwaliteit van het leven te verbeteren, moeten inderdaad worden uitgeklaard voor de socioculturele sector. U stelt mij hier vragen die ik hier niet zomaar in detail kan beantwoorden. Het basisakkoord hierover moet tegen 1 oktober afgerond worden.

Ik kan mij niet uitspreken over de aanmoedigingspremies in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is immers een gewestelijke materie. Binnen de enveloppenfinanciering van organisaties kan ik wel rekening houden met Vlaamse culturele organisaties in Brussel. Of zij deze premies via een CAO kunnen afdwingen, is een andere aangelegenheid. Ik kan mij wel engageren om hun middelen te verhogen.

De indexkoppeling is een eenmalige rechtekking, die niet op de cultuurbegroting wordt verhaald. Er werd in kredieten voorzien. Ik denk dat het herstel

Anciaux

van de indexkoppeling voor heel de sector 50 of 60 miljoen frank bedraagt. Het is niet gemakkelijk om daar een antwoord op te geven omdat u uw vragen nu pas hebt voorgelegd. Ik zou een schriftelijk antwoord kunnen geven, maar ik wil me er niet gemakkelijk vanaf maken.

Mevrouw Van Cleuvenbergen opperde de vrees dat het hier wel eens om een lege doos zou kunnen gaan, dit omwille van de budgettaire grenzen. Dat staat zeker niet in het akkoord. Hierin staat : 'De Vlaamse regering en de ondertekende representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties zijn daarom overeengekomen om in gezamenlijk overleg en binnen de hierna vastgestelde budgettaire ruimte en binnen de voorziene timing een aantal maatregelen te concretiseren waarmee volgende doelstellingen kunnen worden bereikt.' De budgettaire ruimte is vanzelfsprekend diegene waarin de begroting voorziet. Daar heeft het akkoord niets mee te maken. Wij hebben ons ertoe verbonden om uit te voeren wat er in het akkoord werd opgenomen. Dat moet ook worden opgenomen in de respectieve begrotingsjaren.

Het is belangrijk dat er meer doorzichtigheid komt in de werking, middelen en doelstellingen van de welzijns- en gezondheidssector. Het gaat hier immers om een bijna voor 100 percent gesubsidieerde sector. Als u vraagt om een sturing door de Vlaamse overheid, is het niet abnormaal dat er ook enige doorzichtigheid wordt gevraagd van de structuren en de financiële stromen. Het gaat hier immers over belastingsgelden.

Het is vanzelfsprekend dat culturele vrijheid prioritair is. In de cultuursector zitten we trouwens al met een vorm van enveloppenfinanciering, die heel anders is dan voor de andere sectoren. Daar verandert dus eigenlijk niets. Er is wel degelijk doorzichtigheid. Voor de subsidies worden financiële verslagen binnengebracht, wat geldt voor de hele socio-culturele sector.

Die socio-culturele sector heeft inderdaad ook specifieke kenmerken. Daarin verschilt hij in sterke mate van andere non-profitsectoren. Het aantal gesubsidieerden in de socio-culturele sector verschilt in sterke mate van het aantal gesubsidieerden in de welzijns- of gezondheidssector. Bovendien is er ook een groot verschil in de percentages van de subsidiëring. Uw vraag is dan ook terecht.

Het is logisch dat we alleen maar rekening kunnen houden met het gesubsidieerde personeel. We

nemen ook onze verantwoordelijkheid voor het percentage van de uitgekeerde subsidies. Bij loonharmonisering is het inderdaad zo dat de bijdrage van de werkgever groter is dan in de welzijns- of de gezondheidssector. Ik heb dat uitgerekend. We gaan uit van 211 miljoen frank voor de cultuurbegroting. Daar staat dan grosso modo een bedrag van 350 miljoen frank tegenover van de werkgevers.

Als we aan een belangrijke vereniging subsidies geven, dan zijn dat de facto enveloppen subsidies. Ze mogen daar wel een minimum aan personeel mee tewerkstellen, maar twee derde van hun personeel is niet gesubsidieerd. Men heeft daar vandaag ook middelen voor. Men kan gewoon geen andere redenering hanteren. Anders zou de situatie volledig scheef worden getrokken.

Ik begrijp dat dit voor de werkgevers geen vanzelfsprekende situatie is. Ik voel daaromtrent ook wel begrip bij de vakbonden. Het is duidelijk dat de werkgevers enige tijd nodig hebben om nieuwe geldstromen te zoeken om deze operatie te kunnen financieren. Als betrokken minister kan ik daar natuurlijk niet in tussenbeide komen. Ik kan daar alleen begrip voor opbrengen en vragen aan de vakbonden dat zij dat ook doen. Ik heb wel degelijk de indruk dat de vakbonden daar begrip voor opbrengen. Hoe dan ook, dat is iets wat we de komende maanden en jaren gezamenlijk van nabij zullen moeten volgen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, ik heb nog bedenkingen. U had het over de gemeentelijke initiatieven : de jeugdhuizen, de culturele centra, enzovoort. In veel gevallen zijn dat gemeentelijke VZW's of verenigingen die rechtstreeks afhangen van de gemeente. De gemeentelijke VZW's vallen nu twee keer uit de boot. De gemeenten kiezen immers vaak voor de vorm van een VZW om zo te ontsnappen aan de toepassing van de CAO-Kelchtermans.

Minister Bert Anciaux : Ik heb de loonshalen met elkaar vergeleken. Hun loonshalen zijn een heel pak hoger dan degenen die van toepassing zijn op onze mensen. Door de loonharmonisering komen ze heel dicht bijeen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : We zullen dit nog moeten bekijken. Ik weet in elk geval dat men vaak een gemeentelijke VZW opricht om te ont-

Van Cleuvenbergen

snappen aan de regelgeving die van toepassing is op echt gemeentelijk personeel.

Ik kom nu bij mijn tweede en fundamentele opmerking. Ik heb begrepen dat die begeleidende maatregelen, die wel in het globale akkoord voor de social-profitsector staan, niet van toepassing zijn op deze sector.

Minister Bert Anciaux : Dat heb ik niet gezegd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Misschien heb ik het dan verkeerd geïnterpreteerd. Het gaat hierbij concreet over loonsverhoging, de begeleidende maatregelen inzake management, permanente vorming, enzovoort.

Minister Bert Anciaux : Dat moet nog worden uitgeklaard. Ik heb gezegd dat de indexkoppeling er naar mijn mening wel in moet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik heb ook nog een opmerking over de regularisatie van bijvoorbeeld DAC'ers en Gesco's. Het is goed dat men eindelijk eens uitklaart wie precies wat doet. Er zijn immers oncontroleerbare toestanden gegroeid. Toch denk ik dat we daar voorzichtig mee moeten omspringen.

De kost van de overplaatsing van mensen die al tientallen jaren in die sector werken, is zeer groot. Als men mensen voor lange tijd in vooropzeg moet plaatsen, lopen de kosten op. Een werknemer is daarenboven niet verplicht om over te gaan naar een nieuwe werkgever, en zal niet altijd voldoen aan het actuele profiel. Men beschikt immers over een autonome beslissingskracht. U moet er ook rekening mee houden dat VZW's vaak overkop zullen gaan vooraleer ze hun personeel kunnen overhevelen naar een andere sector.

Voor Brussel stelt u voor om de enveloppenfinanciering te verhogen om de problematiek van de aanmoedigingspremies te ontlopen. Volgens mij zal dat in de praktijk niet werkbaar zijn. U kunt geen andere maatregelen nemen voor een Brusselse voorziening dan voor een centrum dat elders is gesitueerd.

Minister Bert Anciaux : Ik zal altijd via enveloppenfinanciering moeten werken. Binnen de sector is dat een vanzelfsprekendheid.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Alle maatregelen die zijn genomen op het gebied van de ar-

beidsduurverkortings, ressorteren onder gewestbevoegdheden. Als u zegt dat u dit voor Brussel op een andere manier wilt oplossen, dan zijn de andere instellingen in Vlaanderen benadeeld. Die gewestmogelijkheden hebben immers nog meer beperkingen. Ik geef een voorbeeld. Om aanspraak te kunnen maken op een aanmoedigingspremie, moet men in Vlaanderen werken en worden vervangen. In Vlaanderen is een premie niet altijd verkrijgbaar, gewoon omdat men een aantal mensen niet kan vervangen. Dat is dus echt een straatje zonder einde.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik neem aan dat u de tekst hebt gekregen. De socioculturele sector valt niet onder de maatregelen inzake arbeidsduurverkortings voor zware beroepen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Inderdaad, maar wel de uitstapregelingen : de landingsbanen en alles wat daarmee samenhangt. Die zijn wel van toepassing op deze sector. In de praktijk zal dat moeilijk te realiseren zijn, en zeker niet in Brussel. Daar moet men dus toch ook wel rekening mee houden.

Ik geef nog een voorbeeld voor de gesubsidieerde sector. De KWB werkt maar voor 50 percent met gesubsidieerde werknemers. De enige mogelijkheid van de werkgevers om de toekomstige CAO's te kunnen uitvoeren, zal nog maar eens een doorlichting, een herstructurering en een beperktere begeleiding betekenen. Dat zie ik echt niet zitten.

Minister Bert Anciaux : Ik wil deze commissie heel uitdrukkelijk zeggen dat ik geen vragende partij was om het socioculturele veld te koppelen aan deze onderhandelingsronde. Vanaf het begin was ik vragende partij om binnen cultuur zelf te werken, en de sectoren op elkaar af te stemmen. Anderen, ook uit uw kring, hebben er wel voor gepleit die zaken aan elkaar te koppelen.

Ik wil de beslissingen van de vakbonden en werkgeversorganisaties niet blokkeren, maar heb reeds van bij de aanvang van de onderhandelingen gewezen op de moeilijkheden die zouden ontstaan. Een deel van de organisaties sluit zich duidelijk aan bij de vakbonden, die de drijvende kracht vormden van de onderhandelingen en waarvoor ik de nodige waardering heb leren opbrengen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het is onze taak als oppositie om te waken over de uitvoerbaarheid van dit sociaal akkoord. U kunt wel veel

Van Cleuvenbergen

beloven aan de mensen, maar met loze beloftes is niemand geholpen.

Minister Bert Anciaux : Ik heb me gebonden aan heel concrete cijfers en heel concrete engagementen. Al zal de realisatie ervan moeilijk zijn, ik zal de normen halen en het akkoord uitvoeren. Het akkoord is geen sprookje dat de hemel op aarde belooft.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : U stelde zelf dat de werkgevers in verhouding een groter percentage zullen inbrengen. U weet even goed als ik wie de werkgevers in deze niet-economische sector zijn. Ik was niet aanwezig bij de onderhandelingen, ik doe enkel vaststellingen. Ik hoop dat dit akkoord geen al te grote weerslag zal hebben op de gewone gebruikers of klanten in de sector. Dezelfde zorg geldt voor de welzijnssector. We zullen de veranderingen daarom van nabij blijven volgen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen, een aantal van uw algemene opmerkingen zijn van toepassing op het totale akkoord. U hebt gelijk dat we de uitvoerbaarheid moeten onderzoeken van de aanmoedigingspremies voor de gemeenschapsinstellingen te Brussel. Dit akkoord geldt zowel voor de welzijns- als voor de cultuursector, en voor een aantal sociale werkplaatsen.

Het probleem van de niet-gesubsidieerde werknemers is een algemeen probleem. Misschien stelt dat zich het duidelijkst binnen de culturele sector. Binnenkort zullen we wellicht brieven ontvangen uit de welzijnssector waarin wordt geklaagd over de gevolgen van het akkoord. De werkgevers hebben het akkoord echter ondertekend.

Het is heel duidelijk dat de loonharmonisatie ook geldt voor de mensen uit de sociaal-culturele sector. Het is ook duidelijk dat de arbeidsduurvermindering niet geldt voor zware beroepen. Voor het loopbaankrediet, de kwaliteit van het leven, en dergelijke,

moet nog worden uitgemaakt hoeveel middelen zullen worden vrijgemaakt voor de sector. Ik meen dat de tekst vooral van toepassing is op de social-profitsector. De tekst in mindere mate op het sociaal-cultureel werk. De onderhandelaars zullen hierover afspraken moeten maken via de CAO die voor 1 oktober moet zijn afgesloten.

Het is de taak van het parlement om alle ontwikkelingen te blijven volgen. We kunnen inderdaad nog

niet uitmaken welke maatregelen van toepassing zijn op het sociaal-cultureel werk. Zeker over de maatregelen onder punt 2.2 over de kwaliteit van het leven met al zijn deelaspecten, en over een aantal begeleidende maatregelen blijven nog vele vragen bestaan. We moeten afwachten wat de resultaten van de onderhandelingen zullen opleveren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Uit de tekst valt enkel af te leiden dat uitsluitend de notie "zware beroepen" niet op deze sector slaat. Al de rest is van toepassing op de sector.

De voorzitter : De maatregelen zijn inderdaad toepasbaar, maar we moeten ons afvragen in welke mate.

De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Ik begrijp de opmerking van mevrouw Van Cleuvenbergen over de gemeentelijke VZW's niet. Die werden immers opgericht met de bedoeling om mensen beter te betalen dan de mensen in stads- of gemeentedienst. De bepalingen van het statuut-Kelchtermans waren niet van toepassing op de contractuelen, met uitzondering van de bepalingen die door de gemeente werden toegepast. Later werd een omzendbrief over de gemeentelijke VZW's verstuurd, waarin werd bepaald dat het personeel op het vlak van de arbeidsvoorwaarden en de verloning gelijkgeschakeld diende te worden met het personeel van de gemeentediensten. Ik zie bijgevolg geen enkel probleem.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Voor de arbeiders in ons cultureel centrum is dat niet het geval.

De voorzitter : Over alle aspecten van het akkoord moet nog worden onderhandeld. We zullen de zaak zeker blijven volgen.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over het Vlaams leesbevorderingsbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Librecht tot de heer Anciaux, Vlaams mi-

Voorzitter

nister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over het Vlaams leesbevorderingsbeleid.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik baseer mijn interpellatie op de beleidsnota. Daarin vond ik slechts een schrale bijdrage over de leesbevordering. Ik heb mijn interpellatie reeds maanden geleden ingediend. Ze werd ingepast in de bespreking van de beleidsnota, maar toen kreeg ik omwille van de onderbrekingen geen tijd om mijn vraag te stellen. Ik vind het bevorderen van lezen toch de moeite waard om het nog eens aan bod te laten komen. Ik heb uit diverse uitspraken van de minister afgeleid dat hij wel degelijk plannen heeft in die richting. Ik heb echter nog geen concrete neerslag van zijn plannen gezien. Ik steun me dan ook liever op de geschreven intentie uit de beleidsnota, dan op losstaande geruchten.

Mijnheer de minister, u bent bevoegd voor cultuur. Ik zal u dan ook niet moeten overtuigen van het belang van een leescultuur. In uw beleidsnota lees ik één pregnante zin : 'Leesvermogen blijft een fundamentele waarde voor het menselijk levensritme, een subversieve kracht van onthaasting en kritische zin'. Ik ben het daarmee helemaal eens. Niemand zal trouwens ontkennen dat lezen ook een universele waarde heeft. Ik denk aan het Handvest voor de Lezer van de Unesco waarin het lezen wordt omschreven als een universeel recht. Lezen is een van de meest authentieke bronnen van kennisverwerving, ontspanning en emotie. Het is het enige middel tot het scheppen en bewaren van een mondiale cultuur en van een volkseigen cultuur.

Omwille van al deze overwegingen, blijft de activering en bestendiging van de leescultuur een heel belangrijke beleidstaak. Zonder toe te geven aan bepaalde overspannen reacties, waarbij termen worden gebruikt als 'ontlezing', en 'dominerende beeldcultuur', moeten we onder ogen durven zien dat de kloof tussen de groep veel-lezers en de groep niets- of weinig-lezers in een belangrijke mate groter wordt. Gerichte leesonderzoeken tonen aan dat de leescultuur vermindert. Ik baseer me op een studie van de Stichting Speurwerk Boekenomnibus van het NIPO. We moeten durven toegeven dat de aandacht die vandaag wordt besteed aan digitalisering van informatie en ontspanning zeer groot tot dominerend is. Zelfs vanuit het algemeen vormend werk klinkt de roep naar een ruimere projectmatige en structurele samenwerking

steeds luider. Naargelang men een positieve of een negatieve ingesteldheid heeft, spreekt men over de fles die half vol of half leeg is. Hoe men er ook over spreekt : de fles is half leeg. Toch werd er in het verleden al ruim positieve aandacht besteed aan het domein van de letteren. Er werd gewerkt aan een relatief open en dynamisch beleid. Een aantal reglementeringen werden bijgesteld. De rechtstreekse steun aan de auteur werd uitgebreid met de publicatiepremies, de stimuleringspremies en de traditionele werkbeurs. Het product zelf kreeg de aandacht die het verdient door productie- en tijdschriftsubsidies.

Leesbevordering was in het verleden al een duidelijk accent van het beleid. Een aantal projecten onder de algemene benaming 'Leesbevordering' werden opgestart. Ik zal er enkele noemen : de adolescentenkrant 'Barst', de Boekenbox en het Linc, in samenwerking met de Vlaamse Boekenverkopersbond. Het imago van het boek werd verhoogd door zendtijd op de televisie, door advertenties, door de promotie van het boek als een van de meest persoonlijke geschenken. De openbare omroep kreeg culturele opdrachten. Dat gaf de nodige wrijvingen, en ik heb er mijn bedenkingen bij. Ik noem nog de uitreiking van de Jonge Gouden Uil en de werking van kinder- en jeugdjury's in het algemeen. In de scholen hield men lezingen en tot slot zijn er de cultuurprijzen.

Mede omdat in het verleden heel wat aandacht werd besteed aan dit onderwerp, vind ik het gebrek aan aandacht en concrete doelstellingen in uw beleidsnota een betreurenswaardige lacune. Het leesbevorderingsbeleid heeft geen nood aan nieuwe, grootse projecten. Wat wel ontbreekt is een vaste, permanente structuur en een verder uitbouw van bestaande beleidsopties. Een vaste, permanente structuur omvat drie evenredige en evenwaardige componenten : een met zorg bedachte planning voor diverse doelgroepen, een tactvolle begeleiding en een veelvuldige en zorgvuldige evaluatie van de inhoud en van de doelgroepen. Heel veel aandacht gaat momenteel naar de jeugd en de jongeren. U verwijst er expliciet naar in uw nota. Dat is ontegensprekelijk positief. Maar laten we in het cultureel gebeuren in het algemeen en in de leesbevordering in het bijzonder toch ook eens aandacht schenken aan de ouderen, aan de derde leeftijd. We mogen niet vergeten dat bij die groep een brede cultuur- en leespotentie aanwezig is. De ouderen beschikken over veel vrije tijd. Ze zijn veel beter opgeleid dan vorige generaties. Ze participeren in grote mate aan het sociaal-cultureel leven, heel vaak als vrijwilliger. Dit geldt aan beide zijden van de rijksgrens.

Librecht

De verdere uitbouw van bestaande beleidsopties moet gebeuren vanuit een reeks welbepaalde doelstellingen : voldoende budgettaire ondersteuning, coherentie, synergie, continuïteit, impulsering – ik mag toch ook wel eens een woord uitvinden – en onderzoekmatige begeleiding. Mijn vragen zijn daarop gebaseerd.

Acht u het bestaande budget voldoende voor een verantwoord beleid terzake ? Ik heb diverse leesbevorderingsprojecten genoemd, maar ik weet echt niet welke momenteel geactiveerd zijn en welke niet. Welke leesbevorderingsprojecten wilt u in de nabije toekomst opstarten ? Welke onderzoeksmatige activiteiten lopen er ? Is er evaluatie en, zo ja, hoe gebeurt die ? Welke concrete gevolgen worden er eventueel aan de evaluatie verbonden ? Waarom vindt u een ‘Stichting Lezen’ een goede formule ? Ik vermoed dat u hiermee de coherentie op het oog hebt, in dat geval vervalt deze vraag.

Mijn zevende vraag heeft u waarschijnlijk verwonderd. Ik werd geconfronteerd met enkele niet samenwerkingsgerichte uitspraken van Nederlandse zijde. Ik heb daarover tijdens de laatste zitting van de Taalunie in Den Haag enkele kritische vragen gesteld aan de Nederlandse delegatie. Ik heb geen antwoord gekregen. Dat heeft me echt ontgoocheld. Begrijp me niet verkeerd, ik heb niets tegen culturele samenwerking met Nederland, wel integendeel.

Ik wil het woord ‘uitgangspunt’ in mijn volgende vraag benadrukken. We moeten niet te veel naar anderen kijken, maar zelf leesbevorderende maatregelen activeren om die achteraf met Nederlandse projecten te laten samensmelten. Acht u de leesbevorderende samenwerking met Nederland in het kader van de Taalunie een goed uitgangspunt, en zo ja, waarom ?

Ik pleit voor een zo intens mogelijk leesbevorderingsbeleid. Ik pleit hiervoor vanuit een grote bewogenheid voor onze taal, vanuit een grote liefde voor het woord, het positieve woord, dat het in al zijn vormen waard is te worden gestimuleerd als een universele bron van rede, emotie en – niet te vergeten – van maatschappelijke stuw- en draagkracht.

De voorzitter : U diende uw interpellatie inderdaad al een hele tijd geleden in. We hebben ze pas nu geagendeerd omdat de beleidsnota het best eerst aan de beurt kwam.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik respecteer de vragen van de heer Librecht. Hij heeft heel wat suggesties gedaan waar ik rekening zal mee houden. Ik ben het met u eens, mijnheer Librecht, dat lezen bijzonder belangrijk is. Het verdient alle aandacht van de overheid aangezien de cijfers een terugloop van het lezen aantonen. Het gaat dan wel om het lezen van literatuur of om het literaire, intellectuele lezen. Ik ben ervan overtuigd dat de mensen nog nooit zoveel hebben gelezen als vandaag. We moeten lezen dan wel in zijn allerbreedste betekenis interpreteren, namelijk als het lezen van al wat wordt gedrukt.

Zelfs als mijn beleidsnota een andere indruk wekt, is het absoluut niet mijn bedoeling om geen aandacht te hebben voor het lezen, laat staan om er geen actief beleid rond te voeren. Ik wou echter geen vooraf opgelegd plan inschrijven. Net zoals voor een aantal andere beleidsaspecten, is het mijn bedoeling om de leesbevordering in een afzonderlijk uitgewerkte beleidsnota te behandelen.

Ik heb reeds een werkgroep met vertegenwoordigers van mijn kabinet samengeroepen om een concept voor een actief leesbevorderingsbeleid uit te tekenen. In een volgende fase wil ik hier tevens enkele voornamelijk actoren uit het veld bij betrekken. Het is in de eerste plaats mijn bedoeling om tot een structureel beleid te komen dat zich niet beperkt tot een campagne waarin projecten worden gesubsidieerd. Hiermee wil ik de initiatieven van mijn verschillende voorgangers niet afvallen. Ze hebben immers de verdienste dat ze via campagnes de aandacht hebben gevestigd op het lezen en op de leesbevordering. De tijd is nu evenwel rijp om een structureel beleid te concipiëren.

Dit betekent niet dat er geen ruimte meer zal blijven voor interessante projecten. Ik heb onlangs het genoegen gehad om de finale van de Jonge Gouden Uil mee te maken. Als men ziet hoeveel inzet en enthousiasme dit bij jongeren teweegbrengt en hoeveel jongeren hieraan deelnemen, zou het verdwijnen van dergelijke zinvolle projecten een spijtige zaak zijn. Ik zou de leden van de commissie overigens willen uitnodigen om dit evenement volgend jaar zelf bij te wonen. Het gaat er daar zeer levendig aan toe. Men waant er zich regelrecht op een rockconcert of op een geanimeerde voetbalwedstrijd.

Ik wil op korte termijn een geïntegreerd beleidsplan opstellen. Ik wil hierbij zeker actoren uit het veld en hun instrumentarium betrekken. Ik denk

Anciaux

hierbij niet enkel aan het hele netwerk van bibliotheken, maar evenzeer aan de boekhandels. Op dit ogenblik wordt trouwens een onderzoeksprogramma inzake de rol van de boekhandels in Vlaanderen gefinaliseerd.

Ik wil tevens nagaan hoe en voor welke initiatieven we nauwer met Nederland kunnen samenwerken. Vlaanderen en Nederland vormen niet voor niets één taalgebied. De Nederlandse Taalunie verbindt ons overigens reeds op het vlak van taal en letteren. De Jonge Gouden Uil is trouwens een project waarbinnen we met Nederland en met de NTU samenwerken. Een samenwerking kan de impact en de uitstraling van initiatieven verhogen, en kan ook kostenbesparend werken. Dit is uiteraard niet de hoofdbedoeling, maar het biedt wel de mogelijkheid om meer te realiseren.

Dat het beschikbare krediet wellicht te klein is, kan ik enkel beamen. Het krediet voor de leesbevordering en voor de leescultuur is dit jaar echter reeds opgetrokken. Op basis van het nieuwe beleidsconcept zal ik bepalen hoeveel geld we voor de volgende jaren nodig hebben.

Mijnheer Librecht, ik zal nu uw concrete vragen kort beantwoorden. Wat de eerste vraag betreft, wil ik opmerken dat het budget voor de leesbevordering en de leescultuur dit jaar reeds van 10,3 miljoen frank tot 15,7 miljoen frank is opgetrokken. Dit krediet zal wellicht nog verder moeten stijgen, maar het precieze bedrag is afhankelijk van het beleidsplan dat momenteel door de reeds vermelde werkgroep wordt uitgewerkt.

Wat de tweede vraag betreft, streven we veeleer naar een structureel beleid en niet zozeer naar een projectenbeleid. Dit betekent geenszins dat in dit nieuwe beleid geen ruimte voor projecten meer zal zijn. Ik wil echter in de eerste plaats een coherente visie en een concept opmaken. Omwille van vroegere engagementen zijn bepaalde projecten dit jaar voortgezet. De Jonge Gouden Uil, uitgewerkt in samenwerking met het departement Onderwijs, met de Nederlandse Stichting Lezen en met de NTU, is hiervan een goed voorbeeld. De subsidiëring van de leesclubs wordt ook voortgezet. Dit moet echter verder worden uitgewerkt en geactiveerd. De subsidiëring van de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen wordt dit jaar eveneens voortgezet. Het gaat hier immers om een permanente werking.

Wat de derde vraag betreft, moet ik toegeven dat er op dit ogenblik geen specifiek onderzoek loopt

over de leesbevordering. Er is momenteel wel een onderzoeksproject aan de gang over de rol van de boekhandels. Het Vlaamse lees-, leen- en koopgedrag is in het verleden wel al tweemaal onderzocht. Beide onderzoeken zijn toen in samenwerking met de Vereniging ter Bevordering van het Boekenvak gerealiseerd en hebben heel wat nuttige gegevens opgeleverd.

Wat uw vierde vraag betreft, kan ik u meedelen dat de evaluatie van het onderzoek van de boekhandels op een studiedag zal worden voorgesteld. Deze studiedag gaat door op 17 april 2000, hier in het Vlaams Parlement. De leesbevorderingsprojecten zijn in het verleden geëvalueerd op basis van een evaluatieverslag van de uitvoerder van het project, van een evaluatie van de resultaten door de administratie en van een evaluatie door de stuurgroep die de vorige minister had ingesteld.

Wat de vijfde vraag betreft, hebben de concrete gevolgen die ik kan vaststellen betrekking op langlopende projecten die zonodig konden worden bijgestuurd.

Wat de zesde vraag betreft, opteer ik niet noodzakelijk voor het oprichten van een 'Stichting Lezen'. Ik wens wel een meer structureel beleid. Ik wil bijgevolg ook een meer structurele verankering van de beleidsuitvoering op het terrein. Wat de meest aangewezen formule is, zal blijken uit de beleidsnota en uit het beleidsoverleg terzake. Het lijkt me wel aangewezen om over een instrument te beschikken dat de samenwerking met Nederland kan concretiseren.

Wat de zevende vraag betreft, ben ik het ermee eens dat de samenwerking met Nederland een goed uitgangspunt is. Ik ben sowieso voorstander van een grotere samenwerking met Nederland inzake het letterenbeleid. We vormen één taalgebied. De grensoverschrijding zou een natuurlijke beweging moeten zijn. Dit geldt uiteraard niet louter voor het beleid der letteren. Het zou echter een goede zaak zijn, moesten we op dit vlak een stap vooruit kunnen zetten. De weerstand die sommigen in Nederlandse kringen ondervinden, moeten we helaas ook in Vlaamse kringen vaststellen.

De hiermee gepaard gaande schaalvergroting zou wellicht ook op het vlak van de leesbevordering meer en betere resultaten teweegbrengen. Ik ben er alvast van overtuigd dat we samen een meerwaarde kunnen realiseren die de lezers en het doelpubliek van de leesbevorderingsprojecten ten goede zou komen.

Anciaux

Een project als de Jonge Gouden Uil toont dit duidelijk aan. Sceptici mogen het trouwens eens aan de betrokken scholieren vragen. Jonge Nederlandse en Vlaamse scholieren beoordelen literaire producten overigens op dezelfde wijze. Er bestaat geen grens in het denken van deze jonge mensen. Dit is een verrassende maar gelukkige vaststelling.

Dat de Nederlandse Taalunie het aangewezen kader is om de beleidsafstemming en de coördinatie van de samenwerking te bewerkstelligen, ligt mijns inziens voor de hand. Dit staat overigens ook in haar statuten. De NTU is een permanente ontmoetingsplaats van de beleidsverantwoordelijken voor taal, letteren en onderwijs uit beide landen. Dit betekent echter niet noodzakelijk dat de NTU ook de drager van alle projecten moet zijn. Een rechtstreekse samenwerking tussen instanties op het terrein lijkt me meer aangewezen.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt concreet de planning verwoord. Bij mijn zevende vraag blijf ik nog enigszins op mijn honger zitten. Ik ben van plan nog een vraag om uitleg te stellen over dat punt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de huisvestingsproblematiek van het Sint-Lukasarchief

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de huisvestingsproblematiek van het Sint-Lukasarchief.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, recent kwamen de huisvestingsproblemen van het Brusselse Sint-Lucasarchief in de media aan bod. Dit bijzonder waardevol archief van de stedelijke ar-

chitectuur zet zich reeds meer dan 30 jaar in voor de bekendmaking en vrijwaring van het bouwkundig erfgoed in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het heeft in die tijd een alom erkende expertise opgebouwd en bijzonder belangrijk werk verricht.

Per 31 maart moest het Sint-Lukasarchief de huidige lokalen, die gratis ter beschikking werden gesteld door de Sint-Lukashogeschool, verlaten. De verhuis naar een opslagplaats is ondertussen ook gebeurd. Bij gebrek aan voldoende financiële ondersteuning wordt het archief in zijn voortbestaan bedreigd. Het moet het inderdaad stellen met een subsidie van 1,2 miljoen frank van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Indien het van dat bedrag nog de huur moet betalen, dan blijft er voor de werking niet veel meer over. De verantwoordelijke van het archief heeft dan ook terecht aan de alarmbel getrokken. Dit alles gebeurt daarenboven op een moment dat in Elsene een nieuw en modern Franstalig Centre International pour la Ville, l'Architecture et le Paysage de deuren opent.

Zowel de Brusselse als de Vlaamse overheid hebben in deze materie duidelijk een verantwoordelijkheid. Het Sint-Lukasarchief heeft als expert van het stedenbouwkundig patrimonium een belangrijke rol gespeeld om te redden wat er in Brussel nog te redden was. Indien het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een doordacht beleid wil voeren inzake het Brussels architecturaal patrimonium, dan heeft het er alle belang bij het archief te behouden. De Brusselse regering blijft hier echter in gebreke. Erger nog, het lijkt erop alsof sommige Brusselse beleidsverantwoordelijken de opening van het Franstalige CIVA bewust willen aangrijpen om de Vlaamse tegenhanger ten onder te laten gaan in plaats van een samenwerking tussen beide na te streven. Dit is uiteraard een zeer kortzichtig politiek.

Maar ook de Vlaamse Gemeenschap moet hier haar verantwoordelijkheid opnemen. Het patrimonium dat door het archief wordt geïnventariseerd en verdedigd, is ook een Vlaams patrimonium. Het is dan ook evident dat het archief hiervoor de ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschap verdient. Men kan deze zaak niet afschuiven naar de VGC met de opmerking dat het gaat om een lokale materie. Het belang van het werk van deze instelling voor de hele Vlaamse gemeenschap is daarvoor te groot en de middelen van de VGC te beperkt.

De bevoegde Brusselse en Vlaamse overheden moeten zich dringend bezinnen over hoe ze de toekomstige werking van het archief kunnen waarborgen en ondersteunen. VGC-collegelid Neyts heeft

Grouwels

me reeds eerder geantwoord dat ze overleg zal plegen met zowel het Sint-Lukasarchief als met de Brusselse hoofdstedelijke regering. Ik zal vandaag nog de bevoegde Brusselse staatssecretaris onderwerpen om te weten wat hiervan het resultaat is.

Mijnheer de minister, bepaalde berichten in de pers hebben me verheugd. Daaruit blijkt immers dat u als Vlaams minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden met 6 miljoen frank over de brug zou komen. Indien dat klopt, dan is dit een goede eerste stap. Essentieel blijft echter een structurele oplossing op langere termijn. Bent u bereid overleg te plegen met de bevoegde minister van de Brusselse hoofdstedelijke regering, het college van de VGC en het Sint-Lukasarchief om samen naar een oplossing te zoeken voor de huisvesting van het archief en voor de voortzetting en subsidiëring van zijn werking? Ziet u op dit vlak mogelijkheden? Zo ja, welke? Heeft men reeds overleg gepleegd met de VGC en het hoofdstedelijk gewest? Zo ja, wat is daar het resultaat van? Bent u bereid vanuit de Vlaamse Gemeenschap een wezenlijke bijdrage te leveren om de werking van het archief veilig te stellen? Klopt het dat u dit jaar 6 miljoen frank ter beschikking stelt? Indien dit zo is, wat zijn dan de modaliteiten? Kan dit bijdragen tot een spoedige heropening van het archief?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij hetgeen mevrouw Grouwels heeft gezegd. Een aantal weken geleden heb ik een actuele vraag gesteld aan minister Vanderpoorten over hetzelfde onderwerp, meer bepaald over de verhouding tussen het archief en de hogeschool, en de hele huurproblematiek. De minister heeft toen geantwoord dat het dossier ook haar bezorgdheid wegdroeg maar dat ze nog stappen moest ondernemen om het probleem op te lossen. Het patrimonium van het archief is van het grootste belang voor de architectonische studies van de Vlaamse studenten, architecten en voor degenen die met architectuur en met de duiding ervan in Vlaanderen en in Brussel begaan zijn.

Mijnheer de minister, u zegt dat u het dossier een warm hart toedraagt. Hoe ziet u de interactie tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot het redden en het veiligstellen van het Sint-Lukasarchief?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de problematiek is mij bekend. De kwalitatieve werking en de rijkdom van het archief staan niet ter discussie. De vraag van het Sint-Lukasarchief bevindt zich op het snijvlak van verscheidene van onze aandachtspunten. Het behoud, het beheer en de ontsluiting van ons rijk cultureel patrimonium zijn voor mij beleidsprioriteiten. Ik verwijs hierbij naar de beleidsnota en de verschillende initiatieven, zoals de erfgoedconvenants en de erfgoedcentra, die reeds een vertaling hebben gekregen in de begroting van 2000.

Binnen het kader van de experimentele erfgoedconvenants met de drie kunststeden zullen we afzonderlijke aandacht schenken aan de archieven. Archiefwerking staat als prioriteit in de beleidsnota. We willen deze sector op termijn integreren binnen een bredere opzet betreffende het roerend erfgoed. Ook met betrekking tot de architectuur en de kwaliteit van de gebouwde omgeving wil ik met een dynamisch en coherent beleid de voorwaarden scheppen om de kwaliteit te verhogen van het architecturaanbod en van de publieke betrokkenheid. Het centrum of netwerk voor architectuur heeft een belangrijke plaats gekregen in het regeerakkoord.

Het is duidelijk dat het Sint-Lukasarchief in het licht van deze doelstellingen een essentiële rol moet spelen in het architectuurbeleid binnen het op te richten centrum of netwerk voor architectuur en als archiefwerking in het archiefbeleid. De vraag van het Sint-Lukasarchief is dan ook opgenomen bij de besprekingen over de 'Vorstudie voor de oprichting van een centrum voor architectuur en vormgeving', dat nu ter advies wordt voorgelegd aan de beoordelingscommissie voor Architectuur en Vormgeving. Enigszins vooruitlopend op de zaken kan ik zeggen dat wij onder meer denken aan de oprichting van een breder 'Vlaams Archief voor de Architectuur'. Dit zou een positief gegeven vormen, zowel voor het architectuurbeleid als voor de voorbereiding van de geïntegreerde erfgoedwerking die we willen opstarten.

De structurele oplossing voor de huisvesting en de werking van het archief moet op Vlaams niveau worden gezocht. Brussel vormt een specifiek aandachtspunt binnen het beleid. De vertaling hiervan vindt u terug in mijn bevoegdheidspakket voor Brusselse Aangelegenheden. Overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, als lokale stedelijke partner van het cultuurbeleid, is zeker aan de orde. Ook met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen we onderhandelingen voeren. In eer-

Anciaux

ste instantie is echter het Vlaams niveau verantwoordelijk voor het aanreiken van alternatieven.

Eind '99 zijn de kabinetschefs ter plaatse geweest. Ze hebben met de verantwoordelijke de noden en wensen van het Sint-Lucasarchief op het vlak van infrastructuur en werking bekeken. De noden van het Sint-Lukasarchief zijn hierbij duidelijk onderkend. In de begroting 2000 werd voorzien in 13 miljoen frank voor het centrum en voor initiatieven in verband met architectuur en vormgeving. We gaan deze samenvoegen zodat we daar onmiddellijk mee kunnen werken. In vergelijking met 1999 steeg het budget met 9 miljoen frank, van 4 miljoen frank naar 13 miljoen frank.

Men heeft het Sint-Lukasarchief verzocht een aanvraag in te dienen om een werkingssubsidie te krijgen. Dat zal vanzelfsprekend ook snel gebeuren. Na het advies van de beoordelingscommissie architectuur en vormgeving zal ik een beslissing nemen. U weet dat ik op een correcte wijze wens te handelen.

In ieder geval is het voor mij duidelijk dat in de begroting 2000, 6 miljoen frank werd vrijgemaakt voor het Sint-Lukasarchief, zowel in zijn werking als archief als in zijn rol binnen het architectuurbeleid. Dit bedrag moet ruimschoots volstaan voor de

werking 2000. De uiteindelijke bedoeling heb ik geschetst in mijn vorige toelichting.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Is die 6 miljoen frank een deel van die 13 miljoen of komt die van buitenaf ?

Minister Bert Anciaux : De 6 miljoen frank maakt deel uit van de 13 miljoen. Dit bedrag komt er niet nog eens bovenop.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik dank de minister voor zijn interessant antwoord en voor het perspectief dat hij schetst. Het kan heel belangrijk zijn om een waardevol centrum als het Sint-Lukasarchief in te schakelen in het grootse plan dat u opvat.

De voorzitter : Misschien hoeft u hierover geen vraag meer te stellen aan mevrouw Neyts. Daarover moet u zelf oordelen.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.47 uur.*
